

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2417/2022
05.07.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца Земљорадничка задруга „Агро-Рача“ са седиштем у Рачи, чији је пуномоћник Петар Петровић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Драган Величковић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против става другог изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1887/21 од 10.08.2021. године, у седници одржаној 05.07.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против става другог изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1887/21 од 10.08.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Аранђелову, Судска јединица у Тополи П 454/20 од 24.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му на име дуга по основу кредита исплати 27.011,52 НОК (норвешких круна) са каматом по курсу Европске централне банке од 09.06.2009. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, као и 3.000,00 динара на име трошкова опомене пред тужбу. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка од 57.960,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1887/21 од 10.08.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке који се односи на исплату 3.000,00 динара на име трошкова опомене пред тужбу. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке и ставу другом изреке (решење о трошковима поступка), тако што је тужени обавезан да тужиоцу на име дуга по основу кредита исплати 27.011,52 НОК (норвешких круна) са домицилном каматом од 09.06.2009. године до 24.12.2012. године и од 25.12.2012. године по стопи одређеној Законом о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате и тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 143.680,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, побијајући је у ставу другом изреке, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба ЗПП, на коју се ревизијом указује. Неоснован је и навод ревизије којим се указује на прекорачење граница тужбеног захтева од стране првостепеног и другостепеног суда. Такви наводи ревизије указују на битну повреду из члана 398. став 1. тачка 4. ЗПП, која би могла постојати због прекорачења тужбеног захтева само ако је учињена у поступку пред другостепеним судом. У конкретном случају првостепени суд је пресудом одлучио у границама постављеног тужбеног захтева по прецизираном тужбеном захтеву на рочишту за главну расправу одржаном 02.04.2019. године. Суд је пресудом одлучио у оквиру коначно опредељеног тужбеног захтева у смислу члана 3. став 1. ЗПП, о чему је дао разлоге у образложењу пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужени су закључили два уговора о кредиту од 24.03.2004. године, по коме је тужилац испоручио туженом основна средства у робној вредности од 12.502,52 НОК (252.000,00 динара) и од 09.06.2004. године по коме је испоручио основна средства у робној вредности од 29.488,36 НОК (105.000,00 динара). Чланом 2. наведених уговора, тужени се обавезао да врати добијена средства у периоду од 5 година са грејс периодом од 1 године без камате, с тим да се рате враћају једном годишње у износу од 1/5 дуга. Чланом 3. уговора предвиђен је годишњи износ рате од 2.500,50 НОК и да отплата почиње тећи од 24.03.2005. године по уговору од 24.03.2004. године, односно годишњи износ рате износи 5.897,67 НОК, а отплата почиње од 09.06.2005. године по уговору од 09.06.2004. године. Тужени се обавезао да отплати целокупне износе најкасније до 24.03.2009. године (по уговору од 24.03.2004. године), односно од 09.06.2009. године (по уговору од 09.06.2004. године). У члану 4. уговора тужени се обавезао да као инструмент обезбеђења плаћања са кредитором склопи уговор о залози непокретности (хипотека). Према члану 5. ових уговора предвиђено је да ако тужени не извршава обавезе из члана 3, уговор се сматра прекршеним и остатак дуга се сматра наплативим у целом износу и у том случају, тужилац је овлашћен да продајом заложене имовне преко надлежног суда изврши наплату. Тужени није поступио сходно уговореним обавезама, односно није измирио уговорене обавезе које је прихватио наведеним уговорима. Оценом налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђено је да је тужилац задужио туженог по уговору о кредиту од 24.03.2004. године у износу од 12.502,52 НОК и по уговору од 09.06.2004. године у износу од 29.488,36 НОК, укупно 41.990,88 НОК. Тужени је уплатио тужиоцу по наведеним уговорима (последња уплата од 19.01.2007. године) укупан износ од 14.979,85 НОК, тако да је остатак дуга туженог према тужиоцу 27.011,52 НОК.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев закључивши да је потраживање тужиоца застарело на основу члана 371. Закона

о облигационим односима (ЗОО), са образложењем да тужени није поступио у складу са уговорном обавезом и након што је престао да плаћа рате по наведеним уговорима остатак дуга се сматра наплативим у целом износу, а уговор се сматра раскинутим, те је потраживање остатка дуга доспело у целости. Имајући у виду да је тужба поднета 20.09.2018. године, по протеку рока од десет година, потраживање тужиоца је застарело будући да је од последње извршене уплате од 19.01.2007. године (према налазу вештака) па до подношења тужбе протекло рок од 10 година.

Међутим, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и туженог обавезао да тужиоцу исплати преостали износ дуга по кредиту, оценивши да је погрешан закључак првостепеног суда да се уговор сматра раскинутим, указујући да је чланом 5. уговора прописано да ако корисник кредита не извршава обавезу утврђену чланом 3. уговора, уговор се сматра прекршеним, а не раскинутим, док се остатак дуга сматра наплативим у целом износу активирањем хипотеке на заложеној имовини. У конкретном случају, преостали износ дуга туженог је доспео 24.03.2009. године (по уговору од 24.03.2004. године), односно од 09.06.2009. године (по уговору од 09.06.2004. године), као крајњи рок отплате целокупног износа новчаних средстава уговора о кредиту, због чега потраживање тужиоца није застарело у смислу члана 371. Закона о облигационим односима.

По становишту Врховног суда, другостепени суд је, супротно наводима ревизије, на утврђено чињенично стање, правилном применом материјалног права из члана 124. ЗОО одлучио о тужбеном захтеву.

Према члану 124. Закона о облигационим односима у двостраним уговорима, кад једна страна не испуни своју обавезу, друга страна може, ако није што друго одређено, захтевати испуњење обавезе или, под условима предвиђеним будућим члановима, раскинути уговор простом изјавом воље, ако раскид уговора не наступа по самом закону, а у сваком случају има право на накнаду штете. Према члану 371. ЗОО потраживања застаревају за десет година, ако законом није одређен неки други рок застарелости.

Из утврђеног чињеничног стања у току првостепеног поступка произлази да је на основу два уговора о кредиту, закљученог између парничних странака, тужени исплатио тужиоцу само део средстава, тј. није извршио отплату кредита у целости за одређени новчани износ који је предмет тужбеног захтева. Имајући у виду да тужени није испунио своју уговорну обавезу, на тужиоцу као повериоцу, је било право избора да ли ће активирати хипотеку и продајом заложене имовине наплатити преостало потраживање (што је и било уговорено одредбом члана 4. наведених уговора о кредиту), што тужилац није учинио. По оцени Врховног суда правилан је закључак другостепеног суда да спорно потраживање тужиоца није застарело, јер је последња рата кредита доспела 24.03.2009. године (по уговору од 24.03.2004. године), односно од 09.06.2009. године (по уговору од 09.06.2004. године), док је тужба поднета 20.09.2018. године, дакле у оквиру рока од десет година из члана 371. ЗОО. Осим тога, предметно потраживање потиче из уговора о кредиту и у том случају се, супротно ревизијским наводима, не може применити рок застарелости из члана 374. ЗОО, према коме потраживања повремених давања застаревају за три године од доспелости сваког појединог давања, већ то потраживање застарева у општем застарном року из члана 371. ЗОО. Стога се неосновано ревизијом туженог указује да је становиште другостепеног суда засновано на погрешној примени материјалног права.

Врховни суд налази да се ни осталим наводима у ревизији које је такође ценио не доводи у сумњу правилност побијане пресуде и због чега их посебно није образлагао, па је на основу одредбе из члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић